

Avtale mellom Norge og Chile vedrørende gjensidig fremme og beskyttelse av investeringer

Ident	01-06-1993 nr 1 Bilateral
Tittel (norsk)	Avtale mellom Norge og Chile vedrørende gjensidig fremme og beskyttelse av investeringer
Tittel (originalspråk)	Agreement between Norway and Canada on the promotion and reciprocal protection in investments
Avtalens undertegningsdato	01-06-1993
Avtalens undertegningssted	Oslo
Avtalens ikrafttredelsesdato	07-09-1994
Fullmakt til undertegning	28-05-1993 kgl.res.
Publisert	Overenskomster 1994 s 1328

Kongeriket Norges regjering og Republikken Chiles regjering, heretter kalt «avtalepartene»,

som ønsker å forsterke det økonomiske samarbeid til gagn for begge land og opprettholde rettferdige og rimelige vilkår for investeringer foretatt av investorer tilhørende den ene avtalepart på den annen avtaleparts territorium,

som erkjenner at fremme og gjensidig beskyttelse av slike investeringer bidrar til å skape økonomisk oppgang i begge land,

er blitt enige om følgende:

ARTIKKEL 1 DEFINISJONER

I denne avtale gjelder følgende definisjoner:

1. Med «investor» menes
 - a) fysiske personer som i henhold til vedkommende avtaleparts lovgivning betraktes som dens borgere,
 - b) juridiske personer, herunder selskaper, konserner, foretakssammenslutninger og andre organisasjoner som er registrert eller opprettet i samsvar med vedkommende avtaleparts lovgivning, og som har sitt sete og driver sin reelle økonomiske virksomhet på den samme avtaleparts territorium.

2. Med «investering» menes enhver form for aktiva, forutsatt at investeringen er gjort i samsvar med den annen avtaleparts lover og forskrifter, og skal særlig, men ikke utelukkende, omfatte:
 - a) Fast eiendom og løsøre samt andre eiendomsrettigheter, som pant i fast eiendom, tilbakeholdsrett eller håndpant,
 - b) aksjer, obligasjoner eller andre former for kapitalinteresser i selskaper,
 - c) krav på penger eller krav på enhver ytelse som har en økonomisk verdi,
 - d) immaterielle og industrielle eiendomsrettigheter, herunder opphavsrettigheter, patenter, varemerker, handelsnavn, tekniske prosesser, knowhow og goodwill.
 - e) konsesjoner i henhold til lov eller kontrakt, herunder konsesjon om leting etter, utvinning eller utnyttelse av naturressurser.
3. Med «avkastning» menes beløp som investeringen kaster av seg, som fortjeneste, renter, royalties, gebyrer, dividender, kapitalgevinster og annen inntekt som følger av investeringene.
4. Ordet «territorium» innbefatter også kontinentalsokkelen, i den grad den berørte avtalepart i henhold til folke retten kan utøve suverene rettigheter eller jurisdiksjon innenfor disse områder.

ARTIKKEL 2 VIRKEOMRÅDE

Denne avtale skal gjelde for investeringer på en avtaleparts territorium foretatt i samsvar med avtalepartens lovgivning før eller etter at avtalen er trådt i kraft, av investorer tilhørende den annen avtalepart. Avtalen får imidlertid ikke anvendelse på uenighet eller tvist oppstått før dens ikrafttreden.

ARTIKKEL 3 FREMME OG BESKYTTELSE AV INVESTERINGER

1. Hver avtalepart skal, i henhold til sin generelle politikk med hensyn til utenlandske investeringer, fremme investeringer foretatt av investorer tilhørende den annen avtalepart, og skal tillate slike investeringer i samsvar med sin lovgivning.
2. Hver avtalepart skal på sitt territorium beskytte investeringer foretatt i samsvar med dens lover og forskrifter av investorer tilhørende den annen avtalepart, og skal ikke ved urimelige eller diskriminerende tiltak hindre forvaltning, opprettholdelse, bruk, benyttelse, utvidelse, salg og avvikling av slike investeringer.
3. Varer som i henhold til en leasing-avtale stilles til rådighet for en leietager på en avtaleparts territorium av en utleier som er borger i den annen avtalepart, eller en juridisk person som har sitt sete på vedkommende avtaleparts territorium, skal ikke behandles mindre gunstig enn en investering.

ARTIKKEL 4 BEHANDLING AV INVESTERINGENE

1. Hver avtalepart skal sikre rettferdig og rimelig behandling på sitt territorium av investeringer foretatt av investorer tilhørende den annen avtalepart. Denne behandling skal ikke være mindre gunstig enn den behandling hver avtalepart gir investeringer foretatt på dens territorium av investorer tilhørende den stat vedkommende avtalepart gir gunstigst behandling.
2. Behandling gitt i henhold til denne artikkel skal ikke gjelde ved fordeler den annen avtalepart har innrømmet investorer tilhørende en tredjestat på grunnlag av en eksisterende eller fremtidig tollunion eller økonomisk union eller frihandelsavtale der en av avtalepartene er eller blir part. Slik behandling skal heller ikke gjelde ved fordeler som en av avtalepartene innrømmer investorer tilhørende en tredjestat i henhold til en dobbeltbeskatningsavtale eller andre avtaler om beskatning eller nasjonal skattelovgivning.

ARTIKKEL 5

FRI OVERFØRING

1. Hver avtalepart skal umiddelbart tillate at investorer tilhørende den annen avtalepart foretar betalingsoverføringer i forbindelse med en investering i en fritt konvertibel valuta, særlig av
 - a) renter, dividender, fortjeneste og annen avkastning,
 - b) tilbakebetaling av lån i forbindelse med investeringen,
 - c) utbetaling som følger av rettighetene nevnt i artikkel 1 nr. 2 bokstav d) i denne avtale,
 - d) utbytte fra helt eller delvis salg av investeringen,
 - e) erstatning for berøvelse eller tap beskrevet i artikkel 6 i denne avtale,
 - f) inntekt mottatt av utenlandske arbeidstakere som utfører arbeid i forbindelse med en investering, etter at lovens krav er oppfylt.
2. En overføring skal anses å ha funnet sted umiddelbart dersom den foretas i løpet av det tidsrom som vanligvis er nødvendig for å gjennomføre formalitetene i forbindelse med overførselen. Dette tidsrommet innledes den dag den aktuelle anmodning er behørig fremlagt, og kan ikke under noen omstendighet gå utover to måneder. overføringer skal skje til gjeldende valutakurs på overføringsdagen.
3. Overføringer i forbindelse med investeringer i henhold til det chilenske spesialprogram for swap av utenlandsgjeld mot egenkapital er underlagt særlige bestemmelser.
4. Egenkapital kan overføres først ett år etter at den er innført på en avtaleparts territorium, med mindre det i henhold til avtalepartens lovgivning kan gis en gunstigere behandling.

ARTIKKEL 6

EKSPPROPRIASJON OG ERSTATNING

1. Ingen av avtalepartene skal treffe noe tiltak som direkte eller indirekte fratrar en investor tilhørende den annen avtalepart en investering, med mindre følgende vilkår er oppfylt:
 - a) tiltaket treffes i offentlig eller nasjonal interesse og er i samsvar med lovgivningen,
 - b) tiltaket er ikke diskriminerende,
 - c) tiltaket skal følges opp med bestemmelser om omgående, adekvat og reell erstatningsutbetaling. Slik erstatning skal være basert på investeringenes markedsverdi umiddelbart før tiltaket ble offentlig kjent. Erstatningen skal innbefatte renter etter en markedsbasert kommersiell rentesats fra eksproprieringsdagen til utbetalingsdagen. Det skal finnes en bestemmelse som gir en berørt investor rett til omgående gransking av lovligheten av tiltaket truffet mot investeringen og av verdifastsettelsen etter prinsippene fastlagt i dette nr., i samsvar med lovgivningen på territoriet til den avtalepart som foretar ekspropriasjonen.
2. En investor tilhørende en avtalepart hvis investering har lidt tap som følge av krig eller annen væpnet konflikt, revolusjon, unntakstilstand eller opprør på den annen avtaleparts territorium, skal av den annen avtalepart gis en behandling som ikke er mindre gunstig enn den avtaleparten gir investorer tilhørende enhver tredjestat når det gjelder tilbakebetaling, skadeserstatning, erstatning eller andre former for vederlag.

ARTIKKEL 7

SUBROGASJON

Dersom en avtalepart eller det organ den har utpekt har gitt finansiell garanti for risiko av ikke-kommersiell art i forbindelse med en investering foretatt av en av dens investorer på den annen avtaleparts territorium, skal den annen avtalepart godta at investorens rettigheter overdras til førstnevnte avtalepart etter prinsippet om subrogasjon når førstnevnte avtalepart har foretatt utbetaling i henhold til denne garanti.

ARTIKKEL 8

TVISTER MELLOM EN AVTALEPART OG EN INVESTOR TILHØRENDE DEN ANNEN AVTALEPART

1. For at tvister mellom en avtalepart og en investor tilhørende den annen avtalepart skal løses i minnelighet, vil de berørte parter konsultere hverandre.
2. Dersom konsultasjonene ikke fører til en løsning innen seks måneder fra den dag det ble anmodet om bileggelse, kan investor henvise tvisten
 - til kompetent domstol tilhørende den avtalepart på hvis territorium investeringen er foretatt, eller
 - for internasjonal voldgift i det internasjonale senter for bileggelse av investeringstvister (ICSID), opprettet ved konvensjon om bileggelse av investeringstvister mellom stater og andre staters borgere, undertegnet i Washington 18. mars 1965.
 - Etter at investoren har henvist tvisten til kompetent domstol tilhørende den avtalepart på hvis territorium investeringen er foretatt, eller for internasjonal voldgift, er valget av fremgangsmåte endelig.
3. For denne artikkels formål skal enhver juridisk person som er opprettet i samsvar med en avtaleparts lovgivning og der investorer tilhørende den annen avtalepart før tvisten oppstår sitter med aksjemajoriteten, behandles som en juridisk person tilhørende den annen avtalepart, i samsvar med artikkel 25 nr. 2 bokstav b) i Washington konvensjonen nevnt ovenfor.
4. Voldgiftsavgjørelsen skal være endelig og bindende for begge parter.

ARTIKKEL 9

TVISTER MELLOM AVTALEPARTENE

1. Tvister mellom avtalepartene om tolkningen eller anvendelsen av bestemmelsene i denne avtale skal bilegges gjennom de diplomatiske kanaler.
2. Dersom en tvist mellom avtalepartene ikke er bilagt på denne måten innen 6 måneder etter at forhandlingene ble innledet, skal den på begjæring fra en av avtalepartene henvises til en voldgiftsrett med tre medlemmer. Hver avtalepart skal oppnevne en voldgiftsmann, og de to voldgiftsmenn skal oppnevne en formann, som skal være borger av en tredjestat.
3. Dersom en av avtalepartene ikke har oppnevnt sin voldgiftsmann og ikke har fulgt oppfordringen fra den annen avtalepart om å foreta en slik oppnevning innen to måneder, skal presidenten for den internasjonale domstol oppnevne voldgiftsmannen på begjæring fra nevnte avtalepart.
4. Dersom en formann ikke er oppnevnt innen to måneder etter oppnevningen av de to voldgiftsmenn, kan hver av avtalepartene be om at presidenten for den internasjonale domstol oppnevner formannen.
5. Dersom presidenten for den internasjonale domstol i tilfellene angitt i nr. 3 og 4 er forhindret fra å utøve nevnte funksjon eller er borger i en av avtalepartene, skal visepresidenten foreta oppnevningen, og dersom sistnevnte er forhindret eller er borger i en av avtalepartene, skal det medlem av den internasjonale domstol med lengst ansiennitet som ikke er borger i en av avtalepartene, foreta oppnevningen.
6. Med mindre avtalepartene bestemmer noe annet, skal retten selv fastsette sin prosessordning. Retten treffer sin avgjørelse på grunnlag av bestemmelsene i denne avtale og folkerettens generelle regler og prinsipper. Videre skal hver avtalepart bære omkostningene for den voldgiftsmann den har oppnevnt, og for sin deltakelse i voldgiftsprosessen. Omkostningene for formannen og de resterende kostnader skal avtalepartene bære med like deler, med mindre de blir enige om noe annet.
7. Rettens avgjørelser er endelige og bindende for begge avtaleparter.

ARTIKKEL 10 KONSULTASJONER

Representanter for avtalepartene skal komme sammen når det er nødvendig for å vurdere gjennomføringen av denne avtale. Møtene skal holdes på anmodning fra en av avtalepartene, på et sted og et tidspunkt som avtales gjennom de diplomatiske kanaler.

ARTIKKEL 11 SLUTTBESTEMMELSER

1. Avtalepartene skal underrette hverandre når de forfatningsmessige krav for denne avtales ikrafttreden er oppfylt. Avtalen skal tre i kraft tretti dager etter den siste underretning.
2. Denne avtale skal forbli i kraft i 15 år. Den skal deretter forbli i kraft til utløpet av tolv måneder fra den dag en av avtalepartene underretter den annen avtalepart skriftlig om avtalens opphør.
3. For investeringer foretatt før den dag underretningen om denne avtales opphør får virkning, skal bestemmelsene i artikkel 1 til 9 gjelde for en ytterligere periode på 15 år fra nevnte dag.
4. Denne avtale får anvendelse uavhengig av om avtalepartene har diplomatiske eller konsulære forbindelser seg imellom.

Utferdiget i Oslo 1. juni 1993, i to eksemplarer på norsk, spansk og engelsk, med samme gyldighet for alle tekster. Ved uenighet om fortolkningen skal den engelske teksten gå foran.